

THÔNG TIN CÂY CÂY XUNG DA – THÁP BÀ PONAGAR

-----o0o-----

I- THÔNG TIN CHUNG:

- 1- Tên khác: Sang đá
- 2- Tên khoa học: *Siphonodon celastrineus* Griff.
- 3- Họ Dây gối: Celastraceae

II- THÔNG TIN CHI TIẾT:

- 1- Hình thái:
- Cây gỗ trung bình, cao 20m, đường kính 40cm, vỏ xám trắng, có bạnh gốc.
 - Lá đơn, mọc cách, phiến lá hình thuôn hoặc xoan, mép hơi có răng.
 - Cụm hoa xim, hoa lưỡng tính, đều, mẫu 5. Hoa màu ngà hoặc hơi xanh, nhị 5, bầu nhiều ô. Quả hạch, hình trứng, to 5cm, khi chín màu vàng cam, nhiều hạt.
 - Mùa hoa quả: tháng 5-9.

2- Sinh thái:

Cây thường xanh, trong kiểu rừng khô thưa ở độ cao dưới 1.000 m. Loài ưa sáng, sinh trưởng chậm, chủ yếu tái sinh hạt.

- 3- Phân bố:
- Thế giới: phân bố ở Ấn Độ, Campuchia, Myanmar, Viet Nam,...
 - Việt Nam: mọc ở Quảng Trị, Kon Tum, Gia Lai, Ninh Thuận, Bình Phước,...
 - Khánh Hòa: mọc rải rác ở Hòn Hèo, Tp. Nha Trang,...

4- Tình trạng bảo tồn:

- Có tên trong Sách đỏ Việt Nam (VU – sẽ nguy cấp) và Danh lục đỏ của IUCN (LC – ít nguy cấp), nhưng số cá thể ở các nước đang giảm dần.

Loài cây này khá hiếm, cần được nhân giống bảo tồn ở Khánh Hòa. dù phạm vi phân bố rộng nhưng có tên trong Danh lục đỏ của IUCN (LC- ít nguy cơ), do bị khai thác mạnh ở một vài nước trên thế giới. Loài cây tương đối hiếm tại Khánh Hòa, cần nhân giống bảo tồn.

5- Công dụng:

- Gỗ màu vàng nhạt, cứng, thớ mịn, dùng trong xây dựng và đóng đồ gia dụng.
- Thành phần: Lupane, friedelane, oleanane và triterpenes ursane, có khả năng chống lại 1 số dòng tế bào ung thư ở người./.

Thực hiện

HỘI BẢO VỆ THIÊN NHIÊN & MÔI TRƯỜNG KHÁNH HÒA

Tham khảo:

Sách đỏ Việt Nam, 2007. Phần II. Thực vật. p.339-340. NXB. Khoa học TN&CN.

Siphonodon celastrineus (iucnredlist.org)

Lupane, friedelane, oleanane, and ursane triterpenes from the stem of *Siphonodon celastrineus* Griff (fao.org)

HÌNH ẢNH CÂY XUNG DA – THÁP BÀ PONAGAR

Hình 1: Cây Xung da ở Tháp Bà PoNagar – Tp. Nha Trang

Hình 2: Cây Xung da – cành lá và quả non

Hình 3: Xung da – hoa

Hình 4: Xung da – quả chín